

nega razvoja posameznikov, se nam v takem dispozitivu pokaže tudi razlika med pojmom *življenjskega sveta* in pojmom *kulturnega izročila*. Kadar se govorno artikulirane (diskurzivno povezane) družbene reprezentacije sveta reificirajo kot svet zase oz. kot posebna ureditev sveta in jih ne moremo opazovati kot *kritikabilen sistem razlag*, tedaj je kulturno izročilo prevladalo nad kritično mislijo v življenjskem svetu, sociocentričen posameznik pa nad egocentričnim. Na tem mestu si lahko oblikujemo dva idealna modela življenjskega sveta, v enem izmed njiju prevladuje avtonomija, v drugem pa tradicija:

Preglednica 1: Razlikovanje med dvema življenjskima svetovoma – avtonomijo in tradicijo.

I. Življenjski svet: TRADICIJA (prevlada kulturnega izročila)	II. Življenjski svet: AVTONOMIJA (prevlada kritikabilnosti)
soglasje o veljavnih trditvah	nesoglasje o veljavnih trditvah
spoštovanje (sprejete) tradicije	kritika (sprejete) tradicije
manjša možnost ustvarjanja lastnih osnov	večja možnost ustvarjanja lastnih osnov
impliciranje trditev (inkluzivnost)	ekspliciranje trditev (ekskluzivnost)
nekritično sprejemanje trditev (stališč)	kritično preverjanje trditev (stališč) – kritikabilnost

Znotraj tradicionalnega sistema orientacij in izobraževalnih procesov ne moremo kritično presoјati različnih delovanj, saj nam konvencije preprečujejo dostop do takšnih praks. Sposobnost kritičnega presoјanja pa je tista, na podlagi katere šele lahko zaživi proces komunikativnega delovanja oz. avtonomnega zavzemanja pozitivnih in negativnih stališč (DA/NE stališč), s katerimi kritiziramo veljavne trditve. Tako je mogoče ugotoviti, na katere formalne lastnosti kulturnega izročila se moramo opreti, da bi bilo mogoče v okviru tega, kar ima družba za racionalno, interpretirati življenjski svet, če si resnično želimo (le) racionalnega načina življenja. Med temi lastnostmi kulturnega izročila sta to predvsem heterogenost kulturnih orientacij in kompleksnost simbolnega sveta.

Kulturno izročilo (tradicija) mora vsebovati formalne koncepte objektivnega, socialnega in subjektivnega sveta, vključevati pa mora tudi razlikujoče se – kot *diferentiae specificaе* – veljavne trditve, ki so tako propozicionalno resnične, normativno pravilne kot tudi subjektivno prepričljive. Šele na tej podlagi se lahko znotraj procesa pridobivanja znanj sproži proces razlikovanja med temeljnimi avtonomnimi stališči (nem. *Grundeinstellungen*), tj. med objektiviranimi, normativnimi